

2023

Sociaal Veiligheidsplan

Daniëlle Schoofs

De Zonnewijzer

Bijgewerkt: september 2023

Evalueren: september 2024

Visie, doel en uitgangspunten	2
1. Visie	2
2. Onze kernwoorden	2
3. Doel	2
4. Uitgangspunten	2
5. Sociale ontwikkeling	2
6. Emotionele ontwikkeling.....	2
7. Ouders betrekken bij het veiligheidsbeleid.	2
Gedragsspecialist.....	3
aanpak bevordering Sociale Veiligheid	3
De school en groep: een gemeenschap	4
8. Investeren in de relatie met de leerlingen.....	4
9. Leerlingen worden mede -verantwoordelijk	4
10. Commissies van leerlingen	4
11. Toezicht.....	4
12. Uitdragen van een positieve sociale en morele norm	5
Een grondwet: basisregels in de school.....	6
13. Onze grondwet	6
14. Van grondwet naar groepsregels en omgangsafspraken	6
15. Aanleren en handhaven van gedragsregels	7
16. Vaste procedures en fases bij ongewenst gedrag; eerst corrigeren, dan consequenties:.....	7
17. Aanpak van sociale onveiligheid	7
Ongewenst gedrag.....	8
18. Plagen of Pesten?	8
Plagen	8
Pesten	8
19. Ingrijpen bij plagen.....	8
20. Ingrijpen bij pesten.....	8
21. Digitaal pesten.....	10
22. Schorsing	10
Schorsing uit de groep	10
23. Schorsing van school	10
Grondwet van de school en groepsregels	12
Onze grondwet luidt:	12
Onze groepsregels	12
24. Groep 1-2:	12
25. Groep 3-5:	12
26. Groep 6-8	12
De Veiligheidsthermometer	13
plan van aanpak bij pesten.....	14
Herstelgesprekken.....	14

VISIE, DOEL EN UITGANGSPUNTEN

Visie

De Zonnewijzer is een vrolijke school waar elk leerling en elk talent de ruimte krijg om te stralen. Leerlingen worden hierbij als mede-eigenaar van de school en de omgeving gezien en leren zich te ontwikkelen tot volwaardige burgers met een actieve deelname in de maatschappij. Vanuit een christelijke inspiratie worden de kinderen uitgedaagd zich veelzijdig en optimaal te ontwikkelen. Daarbij wordt het unieke in iedere leerling gerespecteerd. Leerlingen worden zo geleerd hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en zelfstandig, kritisch en respectvol samen te leven.

Onze kernwoorden

Vrolijk Vrijmoedig Verbindend.

Wij willen het niet bij woorden alleen laten, maar deze woorden ook inhoud geven. Zo hebben wij bij ons op school een beleidsplan opgesteld m.b.t. de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.

Doel

Een positief pedagogisch klimaat is van belang voor het goed kunnen functioneren van leerlingen en leraren op school. Een dergelijk pedagogisch klimaat draagt bij aan het welbevinden van zowel leerlingen als leerkrachten en leidt tot betere leerresultaten. In dit plan worden maatregelen beschreven die gewenst gedrag bevorderen en zo de sociale veiligheid van leerlingen bewerkstelligt.

Uitgangspunten

Uitgangspunten voor het beleid rondom sociale veiligheid op onze school zijn, naast onze christelijke normen en waarden, het programma van De Vreedzame School en de leerlingvolgsystemen KIIK! en Kindbegrip. De vreedzame School is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Deze bronnen helpen ons een gemeenschap te vormen waarin we elkaar actief aanspreken op verantwoordelijkheid voor elkaar en omgeving.

Sociale ontwikkeling

Met de *sociale* ontwikkeling bedoelen wij: De groei die kinderen hebben op het gebied van omgaan met elkaar, zowel volwassenen als kinderen, het samen werken, het samen leren.

Emotionele ontwikkeling

Met *emotionele* ontwikkeling bedoelen wij: Het herkennen van emoties, ontwikkelen van zelfbewustzijn en empathie. Het durven uiten van gevoelens.

Ouders betrekken bij het veiligheidsbeleid.

In algemene zin willen we ouders bij het veiligheidsbeleid betrekken. Dat doen we door onze schoolregels zichtbaar in de school te hangen, ouders te informeren over wat de school doet aan het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag als pesten. Dit gebeurt op de informatieavond aan het begin van het schooljaar en in de ouder/kind gesprekken.

In het geval van incidenten zoeken we snel contact om samen (leerling, ouders en school) te bespreken hoe we hiermee om zullen gaan. De ouders worden in de aanpak van storend gedrag van hun kind meegenomen zoals in het stappenplan beschreven. Hierbij nemen we wel de privacy van iedere persoon in acht.

Het is belangrijk voor ouders te weten bij wie ze terecht kunnen wanneer er iets is. Dat is in eerste instantie bij de eigen leerkracht en, indien nodig, bij de intern begeleider of directie. We willen ouders hier heel serieus in nemen.

GEDRAGSSPECIALIST

Binnen de school is er een Gedragsspecialist die, samen met de intern begeleider, de uitvoering van het sociaal veiligheidsplan coördineert en zich buigt over hoe veilig de school is en wat er moet gebeuren om de school nog veiliger te maken. Daarnaast zorgt de Gedragsspecialist voor borging van het beleid en het begeleiden hierin van nieuwe leerkrachten. De Gedragsspecialist is het aanspreekpunt voor de leerkrachten op gebied van pestgedrag.

Deze taak wordt meegenomen in het perspectief van de pedagogische opdracht van de school, en de domeinen van sociale competentie en burgerschapsvorming.

De taakomschrijving kan er als volgt uit zien:

- Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van beleid en aanpak m.b.t. burgerschap/De Vreedzame School en kindbegrip binnen het curriculum en het sociaalpedagogische klimaat van de school.
- Het zorg dragen voor de zichtbaarheid van De Vreedzame School in lokalen, gangen en andere plekken in en om het gebouw.
- Bewaken van de kwaliteit van de uitvoering van De Vreedzame School / kindbegrip.
- Zorg dragen voor afname kwaliteitszorginstrument Vreedzaam en/of kindbegrip
- De Vreedzame School/kindbegrip agenderen tijdens bordsessies.
- Op verzoek fungeren als vraagbaak en luisterend oor voor collega's, ondersteunen van beginnende collega's op het betreffende vakgebied, bieden van klassenconsultatie en nabespreking.
- Bijdragen aan de versterking van de inhoudelijke kennis en didactiek in het team op het vakgebied.
- Verzorgen van de jaarlijkse mediatorentraining en fungeren als contactpersoon voor de leerling mediators; regelmatig evaluatie met mediators.
- Scholing en coachen nieuwe leerkrachten.
- Het bijhouden van literatuur en zich op de hoogte houden van onderzoek en ontwikkelingen.
- Adviseren bij de keuze, aanpak en implementatie van nieuwe methodes en/of materialen of software op het terrein van burgerschap/De Vreedzame School/kindbegrip.
- Deelnemen aan conferenties en studiedagen en informatie doorspelen.
- Bij directie adviseren naar aanleiding van de analyse van kengetallen (bijv. de Veiligheidsthermometer, enquête groepsklimaat kindbegrip) bij het bieden van een passend onderwijsaanbod op het vakgebied.

AANPAK BEVORDERING SOCIALE VEILIGHEID

Om sociale veiligheid te bevorderen en ongewenst gedrag zoals pesten te voorkomen werken we met onderstaande preventieve aanpak:

- Je verplaatsen in een ander.
- Op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen.
- Openstaan voor verschillen tussen mensen.
- Constructief conflicten oplossen .
- Omgangsvaardigheden aanleren.
- Verantwoordelijkheid nemen voor de gemeenschap.
- Signaleringsinstrumenten van KIIK en Kindbegrip. (*zie bijlage*)
- Interventies bij signalen van ongewenst gedrag. (*zie bijlage*)

DE SCHOOL EN GROEP: EEN GEMEENSCHAP

We willen alle leerlingen het gevoel geven dat ze onderdeel zijn van de leefgemeenschap die de school vormt. Wanneer leerlingen de school als gemeenschap ervaren, voelen zij zich verbonden met de school als geheel.

Door bij de start van het schooljaar in de groep omgangsafspraken te maken, samen te bedenken welke taken er zijn en die met elkaar te verdelen werken wij aan positieve groepsvorming.

Als iedereen in de groep in staat is om elkaar complimenten te geven ontstaat er langzamerhand een positieve sfeer in de groep. Een klimaat waarin leerlingen zich gehoord en gezien voelen het gevoel hebben dat het ertoe doet dat ze er zijn.

Om een doorgaande lijn in de aanpak te realiseren, hebben we voor het leer/leefklimaat duidelijke afspraken gemaakt rondom Klassenmanagement.

5 Klassenmanagement

Investeren in de relatie met de leerlingen

We vinden het belangrijk dat alle leerlingen een goede relatie hebben met hun eigen leerkracht. Dat is een voorwaarde voor een gevoel van veiligheid. We vragen van onze leerkrachten dat ze investeren in het leren kennen van de eigen leerlingen en in de onderlinge relatie. Ieder kind moet voelen dat het ertoe doet, dat de leerkracht het fijn vindt dat hij of zij er vandaag weer is. Alle leerkrachten zorgen ervoor dat ze regelmatig, tussen de bedrijven door, met iedere leerling een gesprekje voeren over welbevinden, betrokkenheid en leerontwikkeling.

Leerlingen worden mede -verantwoordelijk

Leerlingen worden serieus genomen, mogen meedenken en leren hun stem op een verantwoorde wijze te gebruiken. We streven ernaar dat ze zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor het algemeen belang. Zo werken we vanaf groep 7 met leerling mediators.

Commissies van leerlingen

Ons streven is om bij het bevorderen van de sociale veiligheid binnen de school zoveel mogelijk de leerlingen in te schakelen.

Wanneer het gaat om een situatie waarbij de hele school betrokken is, vragen we uit alle groepen een leerling te laten deelnemen aan het overleg binnen de commissie, eventueel door de groep op democratische wijze gekozen. Soms gaat het alleen een deel van de leerlingen aan of slechts één doelgroep; dan zijn alleen de leerlingen uit deze groepen betrokken bij de commissie.

Toezicht

Het houden van toezicht is van groot belang wanneer we willen werken aan de veiligheid binnen de school. Leerlingen hebben (naast gelegenheid om te oefenen met zelfstandigheid, en naast ondersteuning daarbij van volwassenen) ook altijd toezicht nodig. Leerlingen houden zich niet vanzelfsprekend aan regels en zijn geneigd grenzen te verkennen. Ze hebben het nodig dat die grenzen worden aangegeven door volwassenen. Bovendien kan in een situatie waarin onvoldoende toezicht en dus onvoldoende 'leiding' is, onveiligheid in een groep leerlingen sluipen.

De risicovolle periodes op een schooldag zijn:

- het werken in de openbare ruimtes
- de overgangen van bijvoorbeeld de klas naar het gymlokaal of naar het schoolplein
- de pauzes op het plein
- de tijdstippen vlak voor het begin van de school en vlak na het uitgaan van de school.

De pauze van de leerlingen is niet de pauze van de leerkracht/ pleinwacht. Rondlopen en bekrachtigen van positief gedrag is van groot belang.

Uitdragen van een positieve sociale en morele norm

Gedrag wordt voor een groot deel bepaald door de sociale norm in de omgeving. Leerlingen zijn gevoelig voor de vraag: 'wat wordt er hier van mij verwacht?'

Om positief gedrag van leerlingen te stimuleren willen we expliciet een positieve sociale en morele norm uitdragen.

Dit laten we zien:

- In de gemeenschappelijke ruimtes en bij de ingangen hangen zichtbaar de grondwet en het logo van De Vreedzame School.
- Iedere klas heeft één centrale plek waar afspraken en regels zichtbaar in de klas hangen.

Aan de start van het schooljaar brengen we de onderwijsbehoefte van de groep in kaart:

- relatie: hoe is het leefklimaat van deze groep.
- competentie: welke structuur aan regels en routines heeft deze groep nodig.
- autonomie: welke mate van zelfstandigheid heeft deze groep.

Verder zijn we met elkaar alert op:

- het positief stimuleren van gewenst gedrag.
- aanwezigheid van pleinwachters op het plein.
- leerkracht (1-2) zit in de kring of staat bij de deur om de leerlingen te begroeten.
- leerkracht (3-8) staat bij de ingang van de klas om de leerlingen te begroeten.

EEN GRONDWET: BASISREGELS IN DE SCHOOL

Bij ons op school hebben we een set **basisregels** op school- en groepsniveau die vervolgens uitgewerkt worden in concrete verwachtingen (afspraken met leerlingen) ten aanzien van het gedrag.

Onze grondwet

We hebben respect voor elkaar.
Van mijn gedrag heeft een ander geen last.
We houden onze school netjes.

Van grondwet naar groepsregels en omgangsafspraken

We introduceren in de eerste week van het nieuwe schooljaar, tijdens de Zonneviering, de grondwet aan alle leerlingen en leerkrachten. De introductie tijdens een bijeenkomst met de hele school versterkt het besef dat deze basisregels ‘van ons allemaal’ zijn.

Op de informatieavond wordt de grondwet aan de ouders geïntroduceerd. Zo wordt meteen aan het begin van het schooljaar de trend gezet:

‘Zo doen we het bij ons op school!’

De regels zijn zichtbaar in de algemene ruimtes en in iedere groep. Ze staan ook op onze website en in de schoolgids. Voor de groepsregels hebben we een doorgaande, opbouwende lijn gekozen van groep 1 tot en met 8. De regels worden door volwassenen opgesteld. De leerlingen maken samen de omgangsafspraken om ervoor te zorgen dat het voor iedereen in de klas prettig en veilig is.

Deze omgangsafspraken worden op een afsprakenposter vastgelegd:

‘Zo willen we het in onze groep’.

De **basisregels** vormen een kapstok waaraan de **groepsregels** worden opgehangen. In de lessen wordt samen met de leerlingen gesproken over de basisregels, de groepsregels en de omgangsafspraken. Om kinderen duidelijk te maken welk gedrag bij de regels hoort, wordt dit tijdens de lessen besproken. Zo krijgen de regels betekenis en snapt iedereen wat er wordt bedoeld en vormen ze een kader voor gewenst gedrag.

Niet onbelangrijk is om met de groep van tevoren af te stemmen welke consequenties er in werking treden bij ongewenst gedrag.

Een belangrijk aspect van een rechtvaardige consequentie is eigenaarschap. Consequenties kunnen tot gedragsverandering leiden als de dader de consequentie als rechtvaardig ervaart.

Dat gebeurt vaak pas als

- de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem.
- vervolgens zelf wil nadenken over de oplossing ervan.
- de consequentie in het licht staat van ‘herstellen’: soms daadwerkelijk de (fysieke) schade herstellen, soms het vertrouwen weer winnen, enzovoort.

Aanleren en handhaven van gedragsregels

Met het opstellen van gedragsregels zijn we er nog niet. Gedrag dat bij een bepaalde regel hoort, moet altijd worden **aangeleerd**. We **oefenen** de gedragsregels met de hele klas.

Het **handhaven** van regels vraagt ook iets van **gedrag van de leerkracht** (of andere volwassenen in de school).

We stellen de volgende opbouw om positief gedrag aan te leren:

1. Duidelijke gedragsverwachtingen stellen aan de hand van de regels.
2. Tijd inplannen voor aanleren en oefenen.
3. Bekrachtigen en voorbeeldgedrag tonen.
4. Corrigeren.
5. Consequenties.

Om een goed leefklimaat neer te zetten is het belangrijk om kennis te hebben van het sociaal veiligheidsplan en is afstemming op schoolniveau van belang om duidelijke gedragsverwachtingen te kunnen stellen.

Een doorgaande lijn omtrent de uitvoering van de basisregels vraagt op schoolniveau goede afstemming:

- Wat willen wij zien wanneer leerlingen rustig op de gang werken?
- Wat vinden wij licht probleemgedrag?
- Hoe ziet het eruit wanneer we rustig naar binnen en buiten of naar de gym lopen? (zie bijlage regels en afspraken)

De fases van groepsvorming en de gedragsverwachtingen op schoolniveau uitgewerkt in een zogenaamde kwaliteitskaart.

[Bijlage Preventie Kennis over de fases van groepsvorming.docx](#)

[Bijlage preventie voorwaarden om positief gedrag aan te leren](#)

[Kwaliteitskaart Regels en Afspraken Sociaal Veiligheidsplan versie 05-2023.docx](#)

Vaste procedures en fases bij ongewenst gedrag; eerst corrigeren, dan consequenties:

Voor een doorgaande lijn in het consequent **corrigeren** van leerlingen hanteren wij een eenduidige aanpak binnen schools.

Bij ongewenst gedrag is ervoor gekozen om de mate van (aanwezigheid) van het gedrag en de reactie daarop in fasen te verdelen.

Per fase worden de situatie en de te nemen stappen beschreven. De bedoeling is dat de leerling leert van de correctie / consequentie die verbonden wordt aan zijn/haar gedrag. (zie bijlage)

De fases 1 en 2 hierin zijn van toepassing wanneer herstellen nog tot de reële mogelijkheden behoort en 80% van de groep de basisregels naleeft.

[Bijlage plan van aanpak bij corrigeren van ongewenst gedrag voor groep 4-8](#)

Aanpak van sociale onveiligheid

Als er signalen van sociale onveiligheid in de groep zijn, gaan we altijd eerst na of ons sociaal veiligheidsplan goed wordt uitgevoerd en de handelingsadviezen vanuit de Vreedzame School en KINDBEGRIIP voldoende zijn ingezet. Als dit niet het geval is, wordt hier eerst aandacht aan besteed. Vervolgens is er soms meer nodig. We hanteren daarbij een glijdende schaal: van vroegtijdig ingrijpen bij plagen tot uiteindelijk (als alle andere middelen zijn uitgeput) schorsen of verwijderen van leerlingen.

ONGEWENST GEDRAG.

Ongewenst gedrag is gedrag dat niet overeenkomt met de gedrag- en omgangsregels op school. In het geval dat de leerling herhaaldelijk niet in staat is zich aan de afspraken te houden noemen we dit ongewenst gedrag. Dit gedrag wordt grensoverschrijdend wanneer het ondanks alle interventies aanhoudt en versterkt.

Bij grensoverschrijdend gedrag zien wij:

Verbaal geweld, zoals het bedreigen, discrimineren, intimideren, ernstig beledigen of uitschelden
fysiek geweld, zoals het uitoefenen van feitelijk geweld op het lichaam of het eigendom van een ander.
Uitingsvormen hiervan zijn:

- pesten / buitensluiten van anderen
- bewust kwetsend en/of respectloos gedrag
- aanhoudend storend gedrag tijdens het werk
- aanhoudend bewust ongehoorzaam gedrag
- agressie
- ongewenste intimiteiten
- stelen
- vernieling
- schelden en vloeken

Plagen of Pesten?

Plagen

We maken onderscheid tussen pesten en *plagen*. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. Plagen kan leiden tot een conflict. Een conflict is een verschil van mening of van belang. Soms ontardt een conflict in een *ruzie*. Bij ruzie is er sprake van (fysiek of psychisch) geweld.

Pesten

Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen of een conflict hebben. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

Pesten lijkt vaker voor te komen in een weinig gestructureerde omgeving en in een omgeving waar leerlingen onvoldoende voelen wat de sociale norm is. Duidelijke regels in de groep en in de school zijn dus van belang.

Wij spreken van pesten als er sprake is van:

- een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen;
- herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één of meer leerlingen;
- verschil in macht tussen pester en gepeste.

Ingrijpen bij plagen.

We zijn attent op **plaagsituaties** in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan gemakkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we de geplaagde leerling om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Soms schakelen we een maatje in: een medeleerling die de geplaagde leerling ondersteunt. Ook kunnen we de mediators vragen te helpen (vanaf groep 7)

Ingrijpen bij pesten.

Hoeveel we doen aan preventie, kan pesten nog altijd voorkomen. Als er toch pestincidenten zijn, dan is het zaak om eerst na te gaan of ook nu aan de preventieve kant voldoende wordt gedaan. Soms is er meer nodig. In de eerste plaats vragen we altijd aan andere leerlingen om te helpen. Vooral populaire leerlingen kunnen belangrijk zijn als 'verdedigers'.

Als er meer nodig is hanteren wij een aanpak van pesten die goed past bij de uitgangspunten van De Vreedzame School: de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA). De aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of Gedragsspecialist /IB-er) en leerlingen. Eerst met de gepeste leerling alleen. Vervolgens met een zorgvuldig samengestelde groep leerlingen, inclusief de pester(s). Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen. Belangrijke elementen van de aanpak zijn: geen schuld, verwijten of straf. We gaan uit van het goede in ieder kind, we moedigen empathie aan, we maken iedereen verantwoordelijk, het is positief en oplossingsgericht, en de pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen. In de bijlage wordt het stappenplan bij pesten beschreven. In peestsituaties wordt de gedragsspecialist binnen school betrokken.

Digitaal pesten.

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich mee brengt, daarvan zijn leerlingen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om leerlingen leren om te gaan met sociale media, en dat we leerlingen opvoeden tot *digitaal* burger.

We hebben duidelijke afspraken gemaakt over digitaal pesten en over online communiceren.

Vanaf het moment dat mobieltjes een rol gaan spelen in de groep gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: *'Zo doen wij dat hier op school met sociale media!'*

Problemen op dit gebied worden direct gebruikt als 'teachable moments', als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld de groepsapp.

Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met de leerling(en) te praten.

Afhankelijk van wat de betrokken leerling hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep. Alleen als de betrokken leerling (eventueel in overleg met zijn of haar ouders) dit zelf wil.

In de bijlage benoemen wij de regels voor de leerlingen die we hanteren voor veilig internet gebruik.

Schorsing

Schorsing uit de groep

Wanneer, ondanks het doorlopen van de verschillende fases in ons plan van aanpak, de veiligheid van leerlingen, leerkrachten, ander personeel of ouders in het geding is, spreken we van een extreme situatie. Daarbij hoeft het niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen. Er ontstaat een situatie waarin het noodzakelijk is om stevig op te treden. We hanteren vanaf dat moment het protocol zodat voor alle betrokkenen helder is welke stappen worden gezet als er sprake is van een extreme situatie.

Leerlingen die het gevoel van veiligheid van anderen schade toebrengen door hun houding of gedrag (te denken valt aan: vechten, slaan, bedreigen, schelden e.d.) waardoor medeleerlingen en/of leerkrachten zich onveilig voelen, kiezen ervoor zich niet aan de schoolregels te houden en op die manier hun verbinding met de groep te verbreken:

Deze leerlingen worden voor een dag/dagdeel buiten de groep geplaatst bij de directie of IB.

De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld door middel van een gesprek.

De intern begeleider of leerkracht bespreekt met de leerling hoe ervoor gezorgd kan worden dat het gewenste gedrag wel wordt vertoond.

Het Kernteam / de directie wordt in kennis gesteld.

De leerling mag de volgende dag in de eigen groep laten zien dat het zich wel aan de schoolregels kan houden.

Schorsing van school

Wanneer een dergelijke situatie zich herhaaldelijk voordoet, volgt er een vervolgesprek tussen school en ouders en leerling. Hierin wordt nagegaan welke externe begeleiding en afspraken nodig zijn.

Tevens worden de ouders op de hoogte gesteld van een vervolgprocedure als het gedrag niet tijdig in positieve zin verandert.

Als zich – na dit gesprek – toch weer een vergelijkbare situatie voordoet, worden de ouders opgebeld en gevraagd hun kind te komen halen of de volgende dag thuis te houden. Ook dan mag het kind de dag erna weer in de groep terugkeren.

De afdeling leerplicht van de gemeente en het schoolbestuur worden op de hoogte gesteld, aangezien het hier een schorsing van een dag betreft.

Alleen de directie kan het besluit nemen tot schorsing en dit wordt vastgelegd in een brief.

In geval van herhaling kan de school overgaan tot schorsing van meerdere dagen.
In dat geval wordt de afdeling leerplicht van de gemeente bij het vervolgtraject betrokken.
Ouders hebben het recht om binnen vijf werkdagen bij het schoolbestuur bezwaar te maken tegen de schorsing.

[Leerling versie fases 2023- 2024](#)

[Bijlage nadenk formulier Fase 1](#)

GRONDWET VAN DE SCHOOL EN GROEPSREGELS

Onze grondwet luidt:

- Wij hebben respect voor elkaar.
- Van mijn gedrag heeft een ander geen last.
- Wij houden onze school netjes.

Onze groepsregels

De volgende groepsregels ondersteunen onze grondwet:

Groep 1-2:

- Wij zorgen voor elkaar
- Wij horen er allemaal bij.
- Wat ik ook doe, ik stoor niet.
- Wij zorgen voor ons materiaal.

Groep 3-5:

- Wij zorgen voor elkaar
- Wij nemen ons werk serieus
- Wat ik ook doe, ik stoor niet.
- Wij werken respectvol samen.
- Wij zorgen voor ons materiaal

Groep 6-8

- Wij zorgen voor elkaar.
- Wij nemen ons werk serieus
- Wij geven de ander de ruimte.
- Wij werken respectvol samen.
- Wij helpen elkaar het zelf te kunnen.
- Wij zorgen voor ons materiaal.

DE VEILIGHEIDSTHERMOMETER

We gaan na of er een sociaal veilig klimaat is met behulp van de signaleringslijsten uit KIJK en Kindbegrip. Deze lijsten worden minimaal twee keer per jaar ingevuld door de leerkrachten en leerlingen van groep 5-8.

Centraal bij 'KIJK' staat het observeren van kinderen bij activiteiten en in situaties die voor hen betekenisvol zijn. 'KINDBEGRIP' is een programma dat de voorwaarden om tot leren te komen en het sociaal functioneren van kinderen vanaf groep 1 t/m 8 in kaart brengt. Wanneer daar aanleiding toe is, geven beide programma indicaties voor hulp.

Analyse van de resultaten vindt plaats op drie niveaus:

Op schoolniveau zullen met het team of met de intern begeleider de resultaten van alle groepen worden besproken. Hierbij gaat de aandacht uit naar een vergelijking van de verschillende groepen met elkaar én naar een vergelijking met voorgaande jaren. Is er sprake van een negatieve of een positieve ontwikkeling? Zo ja, hoe komt dat? Hierbij worden tevens de acties geëvalueerd die vorig jaar zijn ondernomen om de veiligheid te vergroten.

Ook op groepsniveau worden de resultaten geanalyseerd en besproken. Eerst vindt een analyse plaats van de mogelijke oorzaken van een negatieve uitslag. Herkent de groepsleerkracht de score? Komt de score overeen met de eigen indruk? Welke leerlingen zijn opvallend? De groepsleerkracht vat de resultaten samen, en bespreekt deze met de groep.

Op individueel niveau zal de groepsleerkracht de resultaten van zijn of haar leerlingen bekijken (de individueel ingevulde vragenlijst), en nagaan of er op individueel niveau direct actie nodig is. Bij opvallende zaken ligt het voor de hand om eerst een individueel gesprekje te voeren met de leerlingen die het betreft. Soms worden de antwoorden van leerlingen beïnvloed door recente, negatieve gebeurtenissen, en moet er niet zo zwaar getild worden aan de uitslag. Maar er kan ook sprake zijn van langdurige problematiek, en is er een aanpak nodig.

PLAN VAN AANPAK BIJ PESTEN.

Bij het maken van een plan van aanpak wordt de gedragsspecialist betrokken. Zij zal de leerkracht coachen bij het vormgeven van de aanpak en door observaties ondersteunen in de beeldvorming van de problematiek.

In deze aanpak worden de volgende stappen onderscheiden:

1. Gesprek met het gepeste kind. De leerkracht (of een ander teamlid van de school) praat met het gepeste kind over de situatie, vraagt of hij of zij hulp wil, en stelt met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van ongeveer 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders; liefst met een verdeling van jongens en meisjes. We vragen in dit gesprek aan de leerling of hij of zij wil dat de ouders op de hoogte zijn van de gesprekken. Als een externe of een andere volwassene (niet de eigen groepsleerkracht) binnen de school deze gesprekken gaat voeren, lichten we de ouders altijd in.
2. Gesprek met de steungroep. Hierbij is het gepeste kind niet aanwezig. In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.
3. Tweede gesprek met de gepeste. Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.
4. Tweede gesprek met de steungroep. Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan. Soms moet deze cyclus nog een of meerdere keren herhaald worden om ervoor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend veranderd.

Herstelgesprekken.

De hiervoor beschreven Oplossingsgerichte pestaanpak is niet altijd mogelijk, of geeft soms geen resultaat: de pester stelt zijn of haar gedrag niet bij. Soms zijn de peestsituaties zo ernstig dat er iets anders moet gebeuren. Of soms wil de gepeste leerling niet meewerken. Soms valt de pester in herhaling en komt de grens van het toelaatbare in school in het vizier.

Ter bescherming van de gepeste leerling zullen we – als alle pogingen (inclusief externe hulpverlening en een laatste waarschuwing) geen resultaat hebben gehad - moeten overgaan tot schorsing of verwijdering.

Een dergelijke noodoplossing is natuurlijk geen oplossing van het probleem. Vaak blijven de leerlingen elkaar ontmoeten in de buurt. Het onopgeloste probleem krijgt dan mogelijk een vervelend vervolg buiten school. Om die reden geven we, voordat de fase van schorsing en/of verwijdering ingaat, aan de betrokkenen een laatste kans om de situatie te herstellen. We gebruiken hierbij de vorm van herstelgesprekken. De betrokken partijen komen bij elkaar met als doel om de 'schade' te herstellen. Het gaat dan niet alleen om herstel van de (materiële of emotionele) schade, maar vooral ook om het herstel van de relatie. Naast de pester en het gepeste kind worden bij voorkeur ook anderen (familieleden, vrienden, andere betrokkenen) bij het gesprek betrokken. Een voorwaarde voor een dergelijk herstelgesprek is uiteraard dat de pester (en diens ouders) verantwoordelijkheid willen nemen voor het aangedane leed, het aanhoren van het verhaal van de gepeste leerling (en diens ouders) over de zware gevolgen van het pesten, en dat zij bereid zijn excuses te maken.

De basisvragen die centraal staan bij herstelbijeenkomsten zijn:

- Wat is er gebeurd?
- Wat dacht je op dat moment en hoe denk je er nu over?
- Wie is er door het gebeurde beschadigd, benadeeld, en hoe?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedere betrokkene zijn kant van het verhaal kan laten horen?
- Wat is nodig om te herstellen wat er is gebeurd?
- Wat leren we hierover voor de toekomst?

[leerling versie fases 2023-2024](#)

[Bijlage leerling protocol sociale media](#)